

Förberedelser för sandtäckning

Länsstyrelsen Västra Götaland | 010 224 40 00 | vastragotaland@lansstyrelsen.se

Hake fjord | Stenungsund | 575700-114240

Bild: Sandtäckning har testats framgångsrikt vid Lilla Askerön i Tjörns kommun. Fotograf Beatrice Alenius.

Projektområde

Stenungsundskusten är ett naturvårdsområde och Natura 2000-område söder om Stenungsund. Området omfattar ett antal större vikar bestående av grunda, svagt sluttande lerbottnar. Samtliga vikar är öppna åt väster. Vid inventeringar gjorda under 1980-talet karterades stora ängar av ålgräs som i täckte större delen av Stenungsundskusten. Idag finns dessvärre endas en mindre mängd ålgräs kvar. Vegetationen är främst koncentrerad till de norra delarna av området men det finns små ängar av ålgräs kvar i andra delar. Bottnarna i området är mycket vindkänsliga och området blir mycket grumligt även vid mindre vindstyrkor om riktningen är ogynnsam.

Hakefjord har måttlig ekologisk status. Bedömningen av makroalger och gömfröiga växter samt hydromorfologi är måttlig.

Orsak till åtgärder

Grumling av sediment är ett stort problem på många grunda bottnar i områdena söder om Stenungsund och Kungälvskärgård. Tidigare försök till återplantering av ålgräs har misslyckats på grund av att miljön inte längre är lämplig för ålgräs.

Forskning visar att miljön kan försämrats dramatiskt till följd av att ålgräsängar försvinner, vilket medfört att naturlig återhämtning eller restaurering idag inte är möjlig i många områden. När ålgräsängens stabiliserande effekt på botten försvinner ökar uppgrumling av

Länsstyrelserna

sediment från botten, vilket gör vattnet grumligt. I områden med hög halt av lera i sedimentet, vilket är vanligt i Bohuslän, blir vattenkvaliteten så dålig att ålgräs inte längre kan växa där. Studier i södra Bohuslän innanför Tjörn tyder på att dessa processer är självgenererande och sprider sig till närliggande områden, och tycks utgöra en huvudförklaring till att 80% (motsvarande ca 290 hektar) av återstående ålgräsängar försvunnit från området sedan 2004. I många av dessa områden har vattenkvaliteten försämrats dramatiskt som följd.

Vad vi vill förbättra

Under EU-projektet *Förvaltning och återställande av ålgräsängar* testades en metod där ett 10 cm tjockt lager med grov sand lades ut över lerbotten för att minska resuspension av fina partiklar. Ovanpå sanden planterades sedan ålgräs för att ytterligare minska vågpåverkan. Åtgärden genomfördes i en vik vid Lilla Askerön med mycket goda resultat. Vid ett återbesök i september 2022 konstaterades att de planterade skotten hade tiodubblats sedan sommaren 2021. Nu vill Länsstyrelsen och Göteborgs universitet testa metoden i grumlingspåverkade områden längs Stenungsundskusten. Förhoppningen är att hitta en kostnadseffektiv metod för att stabilisera bottnarna där ålgräset försvunnit för att möjliggöra restaurering och återhämtning av ålgräs.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Länsstyrelsen och Göteborgs universitet vill genomföra en förstudie för att hitta lämpliga lokaler för sandtäckning längs Stenungsundskusten. Projektet ska förbereda för sandtäckning, om möjligt i en större vik i Hakefjord. I projektet ingår modellering, fältstudier samt förberedelser av MKB och tillståndsansökan. Dessutom ska vi undersöka om det finns alternativa, mer kostnadseffektiva metoder för sandtäckning.

Vad händer när projektet är slut?

Förutsatt att vi hittar en lämplig lokal för sandtäckning så ska projektet utmynna i en större ansökan om projektstöd för att kunna genomföra åtgärden.

I samverkan med

Göteborgs universitet